

Liite oppilashuoltosuunnitelmaan 2018-2019

Luku 2.11. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

2.11.1. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Perusopetuslain 29§ mukaan oppilailla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tämä oikeus kattaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden ulottuvuudet. Masalan koulussa ei hyväksytä minkäänlaista kiusaamista ja siihen puututaan välittömästi, kun sitä havaitaan tai siitä kuullaan. Koulu on ollut mukana Unicefin lapsioikeusperusteisessa pilotissa, johon oppilaat ja henkilökunta valitsivat yhteismielin seuraavat aiheet:

- a) Kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisy
- b) Oppilaiden keskinäinen ystävällisyys ja ilmapiiri kohentamisen ja
- c) Taidot toimia lapsen oikeuksien edistämiseksi Suomessa ja maailmalla

Oppilaiden tietoisuutta omista ja muiden oikeuksista on pidetty esillä monenlaisissa ohjauksissa ja opetustilanteissa.

2.11.2. Edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla

Koulukohtaisilla järjestyssäännöillä ja yhdessä sovitulla toimintamalleilla pyritään luomaan sellainen arvostuksen ja yhdessä toimimisen ilmapiiri, jossa kiusaamista ei suvaita ja jossa väkivaltaan ja häirintään puututaan välittömästi. Ennaltaehkäisevä työ on avainasemassa. Masalan koulu osallistuu vuosittain Koulurauhan julistukseen. Jokainen henkilöstön jäsen on velvollinen toimimaan ennaltaehkäisevästi ja puuttumaan välittömästi huomaamaansa kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään.

Välitunneilla valvojilla on huomioliivit yllään, jotta oppilas voi tarvittaessa helposti löytää aikuisen välituntialueelta. Koulussa on käytössä välkäripuhelimet, joilla voi olla suoraan yhteydessä jatkoapuun, jos sellaista tarvitsee pyytää.

Koulussa toimii koulutettu tiimi aikuisia, joille eri luokkien kiusaamistapaukset voidaan ohjata käsiteltäväksi, mikäli luokanopettajan selvittely ei riitä tai kiusaaminen jatkuu tai toistuu.

Ryhmätasolla laaditaan yhteiset säännöt:

Ainakin lukuvuoden alkaessa ja tarvittaessa lukuvuoden kuluessa oppilaiden kanssa käydään läpi koulun järjestyssäännöt. Lisäksi laaditaan luokissa luokan omat säännöt kiusaamisen ehkäisemiseksi. Kaikki säännöt ovat esillä luokissa ja oppilaat ovat allekirjoituksella sitoutuneet niitä noudattamaan.

Oppilaille pyritään toteuttamaan joka toinen vuosi koulukohtainen hyvinvointikysely, jossa kysytään kiusaamisesta ja häirinnästä. Opettaja voi tehdä luokassa sosiogrammeja oppilaiden sosiaalisten suhteiden selvittämiseksi. Opettajat käyttävät erilaisia ryhmäytymismenetelmiä luokkahengen nostattamiseen ja osallisuuden lisäämiseen (esim. 8.-10.8. ryhmäytymis-päivät lukuvuoden alussa). Koulun oppilashuolto voi pitää luokissa ryhmäytymistunteja tai tavata oppilaita pienemmissä ryhmissä.

Oppilaskunnan hallitus toimii positiivisen osallistumisen puolesta ja tekee työtä kiusaamisen ja syrjinnän vähentämiseksi. Masalan koulussa pyritään positiivisella tavalla noudattamaan vahvuuspedagogiikkaa. Nostamalla oppilaan vahvuuksia esiin vahvistamme oppilaan itsetuntoa ja uskoa omiin mahdollisuuksiinsa.

2.11.3. Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta

Normaaleissa selvitystilanteissa asian esille ottanut aikuinen kuulee kaikkia osapuolia ja koetetaan saada yleiskuvan tapahtuneista asioista. Kaikkien osapuolien huoltajille ilmoitetaan aina kiusaamisasiasta ja selvittämistä jatketaan, kunnes tilanne alkaa seljettä. Jos syntyy pattitilanne, tilanteeseen voidaan kutsua ulkopuolista apua. Tarvittaessa sekä kiusaajalle tai väkivallan tekoon syyllistyneelle, että kiusatulle tai väkivallan teon kohteena olleelle oppilaalle osoitetaan yksilöllisen oppilashuollon tuki. Näistä sovitaan tapauskohtaisesti oppilaan ja huoltajan kanssa yhteistyössä.

2.11.4. Yhteistyö huoltajien kanssa

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (PoL 29§).

Yhteistyön huoltajien kanssa tulee olla avointa. He tuntevat omat lapsensa perusteellisesti. Perusta vuorovaikutustaitojen, ryhmässä toimimisen, empatian, erilaisuuteen suhtautumisen ja suvaitsevaisuuden kehittämiseen on kotona, vanhempien ja lasten vuorovaikutuksessa.

Opettaja on päivittäin tekemisissä ryhmän kanssa ja ymmärtää sen dynamiikasta asioita, joista vanhemmilla ei ole tietoa. Lasten roolit luokkaryhmässä voivat olla erilaisia kuin ne ovat kotona tai kotipihan kaveriporukassa. Opettaja on luokkansa ohjaaja. Opettajalla on paremmat mahdollisuudet puuttua koulussa tapahtuvaan kiusaamiseen kuin muilla aikuisilla.

Koulussa sattuu ja tapahtuu kaikenlaista, kun paljon lapsia on koolla. Koulun aikuisten vastuulla on huolehtia perusturvallisuudesta tunneilla, välitunneilla, ruokailussa ja siirtymävaiheissa. Kiusaamista voi tapahtua salakavalasti aikuisten selän takana. Usein joku kolmas osapuoli saattaa tuoda kiusaamisen esiin ja se tulee monelle yllätyksenä. Sekä koti että koulu voivat omalla toiminnallaan estää kiusaamista ja olla mukana kiusaamistapausten selvittämisessä.

Kiusaamisen vastaisesta toiminnasta tiedottaminen on aina tärkeää. Se, että koulu herättää turvallisuuden tunnetta ja että aikuiset puuttuvat kiusaamiseen- tunne saavuttavat oppilaan, on ensiarvoisen tärkeää. Luottamus yhteisessä toiminnassa on kaiken perusta. Vanhempainilloissa voidaan kertoa kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisestä ja vakuuttaa huoltajia toimimaan yhteistyössä oman lapsensa eduksi.

2.11.5. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Tapauskohteisesti arvioidaan, tarvitaanko yhteistyötä kiusaamis- tai väkivaltatilanteessa esim. lastensuojelun, poliisin tai sovittelijan kanssa. Koulun oppilashuoltohenkilöstö arvioi tilanteet ja on tarvittaessa yhteydessä em. tahoihin.

2.11.6. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Tämä suunnitelma kuuluu osaksi lukuvuosisuunnitelmaan kuuluvaa oppilashuoltosuunnitelmaa. Henkilöstö osallistuu lukuvuosisuunnitelman laatimiseen. Oppilaskunnan hallitukselle tiedotetaan lukuvuosisuunnitelman asioista. Suunnitelma on luettavissa koulun kotisivulla.

2.11.7. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Tämä suunnitelma päivitetään lukuvuosittaisen suunnitelman päivittämisen yhteydessä. Suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan koulun yhteisöllisen oppilashuollon kokouksissa.